

Suomen Rauhanliiton vuosikertomus v:lta 1926.

Suomen Rauhanliiton toiminta v. 1926 on ollut samantapaista kuin edellisinä vuosina. Ymmärtämyksen, työntekijäin ja varojen puute on jossain määrin painanut leimansa Keskushallituksen ja usean paikallisyhdistyksen työhön, mutta toiselta puolen voi rauhantyö tililleen merkitä voittojakain.

Liittoon on kuulunut virallisesti 10 paikallisyhdistystä, nim. Savonlinnan rauhanystäväät, S. R:n Helsingin osasto, Mikkelin, Oulun, Leppävaaran, Turun, Lahden ja Tampereen osastot, sekä Svenska Fredsvänner i Helsingfors ja Fredsacklan (Pinjaisissa), joista kuitenkin vain 7 on lähettänyt asianomaisen vuosikertomuksen. Näihin 7 yhdistykseen kuuluu 260 maksanutta jäsentä, mikä edellisestä v:sta merkitsee pientä nousua.

Liiton vuosikokous pidettiin Tampereella 12—13 p. kesäkuuta. 12 edustajaa 7 paikallisyhdistyksestä oli saapuvilla, jotapaitsi Keskushallitusta edusti 4 jäsentä nim. puheenj., siht. sekä rva ja hra Selinheimo. Viitaten muuten alempana mainittaviin kohtiin kokouksen pöytäkirjasta, joka tarkistettuna on lähetetty paikallisyhdistyksille lausuttakoon tässä nuorelle Tampereen osastolle ja sikäläiselle Kristillisen Työväen Yhdistykselle, jotka olivat onnistuneen vuosikokouksen isäntinä ja vuosijuhlan järjestäjinä, vilpittömin tunnustus ja kiitos Keskushallituksen puolesta. Kiitollisuudella muistettakoon kaikki muut kokouksen ja juhlien ohjelmiin osallistuneet, erikoisesti Ev. G. Fraser, past. H. D. Pennanen ja kirjailija T. Uuskallio.

Vuosikokouksen huomattavimpana tuloksena saattanee pitää »Suomen Rauhanliiton periaatteiden ja ohjelman» laatimista ja hyväksymistä, ja tämän jälkeen liikkeemme elvyttämistä koskevia päätöksiä.

Keskushallituksen kokoonpano on ollut seuraava: Toht. F. Iversen (puheenj.), maist. Wald. v. Gerich (varapuheenj.), rva T. Iversen (siht. ja rah:hoitaja), kirjailija S. Anttila, kans. H. Nyysönen, rva S. Selinheimo, kamr. A. Roering, hra A. Selinheimo, sekä täyttämässä lääninrov. U. Wegeliusvainajan paikkaa, ins. B. v. Schoultz, jonka tilalle hänen muutettuaan Turkuun, vuosikokous valitsi ylihoitaj. N. Kurvisen. Keskushallitus on pitänyt 4 kokousta, joista pöytäkirjoihin on merkitty kaikkiaan 45 pykälää. Keskushallituksen nimessä on lähetetty 10 kirjelmää, joista paikallisyhdistyksille 4. Yhteyttä Kansainvälisen Rauhantoimiston kanssa (Genev:ssä) on ylläpidetty.

Keskushallituksen ratkaisemista asioista mainittakoon: 1) Tampereen Rauhanyhdistyksen hyväksyminen paikallisyhdistykseksi. 2) Jäsenkorttien hankkiminen Liiton paikallisyhdistyksille. 3) Kirjelmä Nobelkomitealle Oslos-

67
sa, ettei se jättäisi rauhanpalkintoa jakamatta, niinkuin lehdissä oli ilmoitettu, koska nykyään on niin paljon ansioituneita rauhanaatteen toimihenkilöitä. 4) Auomus Valtion Luentolautakunnalle saada 8000 mk. valistusiyön tukemiseksi. Saaduista 2000 mk:sta ovat kirjail. S. Anttila, past. O. Eerikäinen, toht. F. Iversen, kirjall. V. Lahtinen, hra A. Selinheimo sekä muutamamat vuosikokouksessa esiintyneistä esitelmöitsijöistä voineet saada pieniä korvauksia esitelmämatkakuluistaan. 5) Valtakirjan antaminen reht. Matilda Widgrenille Ruotsista edustaa S. R:n Geneven maailmanrauhankongressissa. 6) S. R. L:n periaatteiden ja ohjelman julkaiseminen molemmilla kotimaisilla kielillä ja levittäminen vuosikokouksen antamien ohjeiden mukaisesti. 7) Vuosikokouksen ponsien julkaiseminen kuolemanrangaistuskysymyksessä sekä sotapalveluksesta kieltäytyvien asiassa. 8) Uutistoimikunnan perustaminen, joka on välittänyt kirjoituksia ja uutisia rauhanasiasta pääkaupungin lehdille. Sen työtä on suuresti vaikeuttanut työvoimien puute. 9) Osanotto »Kansainvälisen manifestin asevelvollisuuden poistamiseksi» julkaisemiseen ja lähettämiseen n. 100 lehdelle. 10) Anomuksen jättäminen Valtioneuvostolle varojen keräämistä varten yli koko maan sekä numeroiduilla listoilla että »rauhankukkasen» myymisellä. Jälkimäinen raukesi päätöksen viipymisestä, mutta listakeräykseen myönnettiin oikeus. 11) Yleismaailmallista kieltä koskevaan kiertokyselyyn vastaten päätettiin kannattaa esperantoa edellä Englannin kielen. 12) Varojen kerääminen »U. Wegeliusen muistorahastoon», joka oli korkoineen v. 1926:n lopussa Smk 2377:40. Päätettiin lisätä korot pääomaan ja tallettaa rahat Helsingin Työväen Säästöpankissa. 13) Kirjasto toimikunnan kautta, johon ovat kuuluneet aman. G. Vasenius, toht. F. Iversen ja hra A. Selinheimo, hankkinut asianmukaisen kirjakaapin ja pitänyt kirjasto auki kahdesti kuussa, syksystä alkaen. Kiitollisuudella mainittakoon tässä yhteydessä, että liitto on saanut lahjana vastaanottaa kirjallisuutta, m.m. hra J. A. Mäkiselä (Ähtäri) Peace and Goodwill-nimisen aikakauslehden. 14) Kirjallisuuden lähettäminen paikallisyhdistyksille myytäväksi.

Keskushallituksen tärkeimmät päätökset on tiedoitettu suoraan paikallisyhdistyksille ja osaksi julkaistu »Rauhaa Kohti»-lehdessä (vast. toimittaja toht. F. Iversen) sekä vuoden lopusta ilmestyneessä »Frid på jorden»-nimisessä lehdessä (vast. toim. past. Edvin Stenwall, Närpiö B), joiden palstoilla on myös ollut uutisia keskushallituksesta ja paikallisyhdistyksistä. »Rauhaa Kohti»-lehden painos on ollut keskimäärin 2500 kpl., tilaajien luku n. 1400.

Keskushallituksen jäsenet ovat tehneet 7 esitelmämatkaa maaseutuyhdistyksiin ja pitäneet toistakymmentä puhetta ja esitelmää Helsingin yhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa. Liiton puheen-

johtaja on saanut pitää 3 luentoa rauhanliikkeestä Helsingin Työväenopistossa.

Keskushallituksen tilit osoittavat suurempaa vuosivaihtoa kuin koskaan ennen. Tulot nousivat Smk:aan 2163:50, joista 1255:— johtui Liitolle suoritetuista veroista ja 600:— Liittoon liittyneiden kannattavien jäsenien maksuista. Menot nousivat Smk:aan 2090:05, joista 96:55 meni jäsenverona Kansainväliselle Rauhantoimistolle, 517:50 vuosikokouksen tappion peittämiseen ja 502:— kirjaston perustamiskustannuksiin. Säästöjen ja korkojen noustessa vuoden alussa Smk:aan 101:06, jäi siis säästönä vuodeksi 1927 Smk. 174:51.

Keskushallitukselle saapuneista paikallisyhdistysten vuosikertomuksista esitettävään tässä seuraavaa:

Savonlinnan rauhanystävät r.y. (puheenj. toim. J. A. Reinikainen, siht. toim. V. Tiikkaja, 25 jäsentä) on pitänyt 3 johtokunnan kokousta, vuosikokouksen ja kaksi yleistä jäsenkokousta. Eri lehdissä sen toimihenkilöt ovat selostaneet rauhanasiaa ja S.R.L:n toimintaa. Rauhaa Kohti-lehdelle on hankittu runsaasti tilauksia.

Yhdistystä edusti vuosikokouksessa toim. Reinikainen, joka Liiton vuosijuhlissa esitti laatimansa juhlarunon.

Mikkelin osasto (puheenj. toht. K. R. Ignatius, siht. Mari Kääriäinen, 25 jäs.) on pitänyt sekä johtokunnan- että jäsenkokouksia kaikkiaan 4. R. K.-lehden tilauksilla ja varsinkin sen joulunumeron levittämällä on koetettu viedä rauhanaatetta eteenpäin.

Yhdistyksen puheenj. otti edustajana osaa vuosikokoukseen, esitelmöiden kansalaisen suhteesta rauhantyöhön.

Helsingin osasto (puheenj. toht. F. Iversen, siht. peräkkäin kirjalt. V. Lahtinen ja yliopp. Anna Nevalainen, 77 jäs.) on pitänyt 7 johtokunnan-, 5 jäsen-, 3 opintokerho- ja 8 ompeluseurakokousta sekä jäsenilleen joulujuhlan ja yleisölle 5 ulkoilmakokousta, 3 iltamaa ja vuosijuhlan, missä tilaisuuksissa puhujina ovat esiintyneet m.m. joht. Lucina Hagman ja prof. A. Grotenfelt. Vuosikokouksessa edustivat yhdistystä kirjaltajat V. Lahtinen ja Otto Leander, joista edellinen alusti kysymyksen liikkeemme elvyttämisestä.

Svenska Fredsvänner i Helsingfors (puheenj. toht. F. Iversen, siht. toht. E. J. Nyström, 38 jäs.) on pitänyt 5 johtokunnan-, 5 jäsen- ja 3 opintokerhokokousta sekä yleisölle keskustelukokouksen, 5 iltamaa ja vuosijuhlan. Puhujina näissä tilaisuuksissa ovat esiintyneet m.m. prof. A. Grotenfelt ja maist. W. v. Gerich. Yhdistyksen jäsenen, rva Alli Trygg-Helenius-vainajan muistolle on yksi kokous ollut vihitty. Opintokerho on kirjallisuuden hankkimiseksi saanut valtion avustusta 250 mk. Sihteeri edusti yhdistystä vuosikokouksessa.

Helsingin yhdistysten yhteistoimintaa. Yllämainitun lisäksi on järjestetty kaksikielinen yleinen keskustelutilaisuus aiheena »Omantun-

nonarkojen sotapalvelus», johon kansanedustajat olivat kutsutut ja jossa kansaned. Klockars alusti kysymyksen sekä kansaned. Elving selosti sen käsittelyä sota-asiaain valiokunnassa. Edelleen ovat H:gin yhdistykset yhdessä järjestäneet rauhanviikon lopettajajuhlan sekä juhlan Locarno-sopimuksen vuosipäivänä, 1 p. jouluk. Puhujina esiintyivät näissä tilaisuuksissa m.m. toht. Maikki Friberg, maist. Greta Langenskjöld sekä prof. V. Voionmaa ja G. Landtman.

Lahden osasto (puheenj. kelloseppä H. L. Nieminen, siht. Selma Mäkelä, 31 jäs.) on pitänyt 3 johtokunnan ja 4 jäsenkokousta ja järjestänyt 5 esitelmätietoa ympäristöön, joilla puhujina ovat toimineet m.m. yhdistyksen uhrautuvat jäsenet rva Jenny Pfäffli ja op. Otto Tukiainen. Vuosikokouksessa edustivat nämä samat jäsenet yhdistystään, ja rva Pfäffli puhui vuosijuhlissa. R. K. lehdelle on hankittu paljon tilauksia.

Fredsacklan (Rauhansoihtu) Pinjaisissa (puheenj. opett. Jose Fagerholm, siht. Rachel Eklöf, 19 jäs.) on pitänyt 3 johtokunnan ja 7 jäsenkokousta, sekä 3 iltamaa, niistä yhden Rydberg-illan, edelleen yhden elojuhlan ja 5 muuta juhlaa, missä tilaisuuksissa paitsi puheenj. m.m. Ev. G. Fraser on esitelmöinyt. — Yhdistys julkaisee omaa käsikirjoitettua lehteä »Fredsfacklan», josta ilmestyi 9 numeroa. Kirjallisuuden levittämiseksi on paljon toimittu.

Tampereen osasto (puheenj. talonom. A. Peltonen, siht. Yrjö Vuorio, 45 jäs.) on pitänyt 7 johtokunnan ja 11 jäsenkokousta sekä kaksi suurempaa kokousta joista toinen Liiton vuosikokouksen yhteydessä, jolloin myöskin pidettiin 3 yhdistyksen järjestämästä 7 juhlasta. Yhdistyksessä ovat toimineet sihteeristö johtokunnan apuna ja uutistoimikuntana, valistustoimikunta, joka kaupungissa ja sen ympäristössä on järjestänyt 3 valistus-tilaisuutta, sekä kirjallisuustoimikunta. Paitsi yllämainitut ottivat rva Alma Jokinen ja hra K. A. Kalliolahti virallisesti osaa vuosikokoukseen.

Vuosikokouksessa oli edustettuna vielä Oulun osasto rva Elin Vuorivirran kautta.

Muilla paikallisyyhdistyksillä ei ole saapunut selostusta, mutta jo yllämainitut todistavat miten hartaat mielet eri puolilla maatamme hoivaavat rauhan kallista aarretta ja itsensäunohtavat työntekijät, menestystä tai palkkiota odottamatta, uhrautuvat rauhanaatteen edestä. Keskushallituksella ei näinollen ole syytä eikä oikeutta lannistua tai murehtia, vaan sillä on sekä oikeus että velvollisuus korottaa entistä korkeammalle rauhan lippu ja kutsua jo järjestyneet ja yhä vielä järjestymättömät rauhanystävät taisteluun sekä yhdistyksissä että yksityisessä elämässä rauhanaatteen voittoon viemiseksi niin oman kansamme kuin koko ihmiskunnan siunaukseksi.

Helsingissä, 16 p. elokuuta 1927.

Toini Iversen
Suomen Rauhanliiton sihteeri.